

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Újezd u Brna, okres Brno-venkov

Školní 494, 664 53 Újezd u Brna

Identifikátor školy: 600 110 541

Termín konání orientační inspekce: 20. - 22. březen 2002

Čj.	125 38/02-11085
Signatura	ol3cv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Újezd u Brna je úplná ZŠ, která ve 21 třídách poskytuje vzdělání celkem 462 žákům. Ve školním roce 2001-2002 je výuka ve všech třídách realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástími základní školy je školní družina a školní jídelna. Škola je rozpočtovou organizací bez právní subjektivity. Jejím zřizovatelem je obec Újezd u Brna.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena především na základě hospitační činnosti, kterou školní inspektoři realizovali v předmětech *český jazyk, matematika a prvouka* na 1. stupni ZŠ a v předmětech *český jazyk, anglický jazyk, matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, hudební výchova a informatika* na 2. stupni ZŠ. Hodnocení kvality vzdělávání v *anglickém jazyku* je popsáno společně za 1. a 2. stupeň ZŠ v samostatné pasáži. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace vzdělávání, používaných metod a forem práce, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace. Kromě hospitací ČŠI využila k hodnocení také kontrol povinné dokumentace, písemností žáků, rozhovorů s učiteli a žáky, zástupci metodických orgánů, ředitelem školy a prohlídky školy.

Český jazyk, matematika, prvouka - 1. stupeň ZŠ

V přípravě se učitelky zaměřily jak na poznávací složky vzdělávání, tak na utváření obecných i specifických kompetencí, dovedností a postojů žáků. Dle záznamů v třídních knihách bylo zjištěno, že obsah učiva z českého jazyka, matematiky a prvouky odpovídal platným učebním dokumentům, mimo psaní v pátém ročníku. I když se psaní vyučuje, není výuka psaní v třídních knihách značena. Na žáky se specifickými poruchami učení učitelky v přípravě pamatovaly a těchto informací účelně využily k individualizaci výuky. Plánované vzdělávací cíle s prioritně výchovným zaměřením se podařilo splnit. Bezprostřední příprava byla velmi dobrá, respektovala věk žáků, jejich schopnosti a zájmy.

Pro výuku sledovaných předmětů má první stupeň z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti téměř optimální personální podmínky, velmi dobré psychohygienické a prostorové podmínky. I když je vybavení didaktickou technikou a učebními pomůckami zastaralé, přesto byla sledovaná výuka dostatečně názorná.

Ve vyučování se objevily jednak tradiční, jednak i moderní metody a formy práce. Objevila se efektivně řízená skupinová a týmová práce. Žáci se učili účinně spolupracovat, vzájemně si pomáhat, svoje činnosti navzájem hodnotili. Pracovali aktivním způsobem. V českém jazyce prokazovali především velmi dobré čtenářské dovednosti a dobré kompetence a dovednosti v mluveném projevu. Na nižší úrovni jsou zvládnuté dovednosti v psaní. V matematice uměli samostatně pracovat, velmi dobře sčítali, odčítali, násobili a dělili. Velmi dobrou úroveň dovedností správně využívat matematických operací prokazovali při řešení slovních úloh. V prvoučném učivu se velmi dobře orientovali. Užití metody a formy výuky byly velmi dobré, celková organizace vyučování byla efektivní.

Vstupní a průběžná motivace podporovala žáky k učení, byla účinná, a měla kladný dopad na osobnosti žáků. V průběhu i v závěru vyučovacích hodin si žáci vyslechli pozitivně zaměřené a povzbudivé hodnocení svojí práce. Individuální hodnocení v průběhu výuky bylo vždy citlivé

a zdůvodněné. Předností bylo zejména časté užívání sebehodnocení, které výrazně ovlivňovalo osobnosti žáků po stránce sebereflexe. Vztahovalo se jednak k osvojeným znalostem, jednak k tomu jak se žáci zlepšili, jak komunikují, jak požívají celých vět při odpovědi nebo samostatně myslí. Sebehodnocení bylo využito účelně. Hodnocení a motivování žáků probíhalo na velmi dobré úrovni.

Komunikace byla otevřená, byla založena na pěkných vztazích mezi učitelkami a žáky. Žáci měli hodně prostoru k tomu, aby se mohli vyjadřovat k problémům nebo diskutovat. Interakce měla charakter činnostní, skupinová a týmová práce převažovala. Výukový efekt byl vysoký. Učitelky žákům naslouchaly, žáci respektovali jejich pokyny, pracovali s chutí a zájmem. Kvalita komunikace a interakce byla velmi dobrá.

Kvalita výuky byla ve sledovaných předmětech a jvech velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 1. stupni ZŠ

Vzdělávání bylo zaměřeno na oblast práce s učivem, na celkový rozvoj osobnosti žáků. Žáci používali nově získané dovednosti a kompetence v obou sledovaných předmětech účinně. Efektivita výuky byla velmi dobrá. Vzdělávání mělo výchovný a činnostní charakter. Učitelky vedly žáky účelně ke spolupráci a zodpovědnosti. ČŠI hodnotí kvalitu sledovaného průběhu a výsledky vzdělávání na prvním stupni jako velmi dobrou.

Český jazyk - 2. stupeň ZŠ

Týdenní časová dotace vyučovacích hodin českého jazyka odpovídala učebním dokumentům, specifické vzdělávací cíle si učitelky stanovily s ohledem na možnosti a schopnosti žáků. Naplánovaná a připravená výuka respektovala více práci s učivem, méně se zabývala rozvojem osobnosti žáků, dovednostmi a kompetencemi.

Českému jazyku vyučují učitelky s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Personální zajištění je vzhledem ke vzdělávacímu programu velmi dobré, optimální. Prostory učeben sice odpovídají psychohygienickým požadavkům, ale pro výuku sledovaného předmětu byly v době inspekce velmi málo podnětné. Učebních pomůcek bylo využito jen velmi málo, didaktická technika se nepoužila. Účelně žáci pracovali s Pravidly českého pravopisu. Žákovská i učitelská knihovna je funkční a průběžně se její fond doplňuje novými tituly.

Vyučovací cíle, stanovené pro oblast mluvnického, slohového a literárního učiva, se podařilo splnit. Vzhledem k tomu, že bylo využito spíše frontálních metod práce, byla sledovaná výuka statická, žáci měli omezenou možnost komunikovat. Reagovali sice na všechny výzvy vyučujících, ale komunikace se zakládala na systému otázka učitele – odpověď žáka. Naopak velmi dobře využívaly učitelky znalostí o žácích se specifickými schopnostmi a poruchami učení. Tato skutečnost se promítla jednak ve sledované výuce, kde s citem respektovali jejich individuální tempo, jednak při kontrole hodnocení a klasifikace slohových prací a diktátů žáků. Diferencovaný přístup k nim, umožnil také těmto žákům zvládnout požadované úkoly bez větších problémů. V literární výchově a mluvnici žáci prokazovali průměrnou úroveň gramatických a syntaktických znalostí. Při kontrole slohových prací byla zjištěna běžná úroveň stylistických dovedností žáků. V závěru hodin prováděly učitelky společně se žáky souhrnné hodnocení. Účinnost použitých metod a forem práce měla průměrnou úroveň.

Motivace v úvodu vyučovacích hodin chyběla, průběžná byla nevýrazná. Žáci se do výuky zapojovali, na systém a užívané metody byli navykli. Klasifikace jejich výkonů byla zdůvodňovaná, ale hodnocení v průběhu vyučovacích hodin probíhalo jen zřídka. Sebehodnocení žáků využito nebylo. Motivování a hodnocení žáků probíhalo na průměrné

úrovni.

Vzhledem k tomu, že proces učení se orientoval více na obsah učiva, méně na rozvoj osobnosti žáků, spočívala komunikace a interakce více na vyučujících než na žácích. Aktivní učení nebo kooperativní činnosti se neobjevily. Během výuky se žáci chovali přirozeně a pracovali dle pokynů. Kladem sledované výuky byl pěkný empatický vztah učitelek ke všem žákům.

Kvalita výuky českého jazyka byla ve sledovaných jevech průměrná.

Anglický jazyk - 1. a 2. stupeň ZŠ

Časová dotace hodin anglického jazyka odpovídá požadavkům učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola. Bezprostřední příprava učitelek na vyučování byla pečlivá, opomíjeno bylo důslednější promyšlení diferenciací s ohledem na individuální dispozice žáků. Stanovené cíle hodin byly až na jednu výjimku dodržovány.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelek anglického jazyka na prvním a druhém stupni je plně v souladu s právními předpisy. Prostředí kmenových tříd, ve kterých výuka anglického jazyka probíhala, bylo málo podnětné. Třídy byly vybaveny starším nábytkem a jen ojediněle (spíše třídy nižších ročníků) působily esteticky. Vyzdobení tříd bylo zaměřeno na aktuální témata (jaro, velikonoční svátky). V průběhu hospitovaných hodin bylo využito tabule, sešitů, knih, magnetofonu, časopisů. Psychohygienické podmínky výuky nebyly vždy zcela dodrženy. Relaxační prvky byly zařazeny ojediněle. Také činnosti byly ve dvou hodinách velmi zdouhavé, což vedlo k nepozornosti a pasivitě žáků.

Organizace, metody a formy výuky anglického jazyka měly převážně frontální charakter. Pouze jedna vyučující hovořila v hodinách výlučně v anglickém jazyce, vyučující prvního stupně omezily použití angličtiny na jednoduché pokyny. Klasicky uspořádané hodiny byly zahájeny opakováním učiva z předcházejících hodin, lehkou konverzací či písničkou. Práci s knihou střídalo procvičování gramatických jevů, četba textu a opakování slovní zásoby. V jedné vyučovací hodině byla vhodně zařazena práce s časopisy, v jiné hodině byly k probíranému učivu vyráběny pomůcky (dny v týdnu, kalendář). Při skupinové práci dětí, které vyráběly kalendáře, chyběla mezi nimi vzájemná komunikace v anglickém jazyce. Přestože byla do výuky zařazena činnost ve skupinách i ve dvojicích, ne vždy se dařilo aktivně zapojit všechny žáky ve třídě do zadané práce. Výjimkou byla hodina, při níž žáci společně konverzovali v kruhu. V některých hodinách nebyl využit efektivně vyučovací čas, v důsledku toho nezbyl čas na shrnutí učiva, sebehodnocení a závěr.

Vstupní motivace byla využita ojediněle. V průběhu vyučování učitelky přiměřeně žáky motivovaly pochvalou či průběžným pozitivním hodnocením dětí. Kontrolu výsledků zadané práce prováděli žáci podle charakteru zadaného úkolu společně s vyučující nebo samostatně. Úroveň úpravy sešitů byla rozdílná. Ne všechny žákovské sešity byly pravidelně opravovány a kontrolovány.

Ve sledované výuce převažovala komunikace od vyučujících směrem k žákům. Prostor pro vzájemnou komunikaci mezi žáky byl vytvořen jen ojediněle. Ve vyšším ročníku chyběl souvislý mluvní projev žáků. Ze všech hodin bylo zřejmé, že žáci akceptují pravidla slušného chování a reagují na pokyny učitelek.

Celkově měla kvalita výuky anglického jazyka průměrnou úroveň.

Matematika, fyzika a chemie - 2. stupeň ZŠ

Časová dotace vyučovacích hodin byla v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. V aktuálně probíraném učivu nebyly zásadní rozdíly vzhledem ke zpracovaným časově-tematickým plánům, které svým obsahem odpovídaly učebním osnovám. Výukové cíle formulované jako činnosti učitelů nebo žáků směřovaly jak k upevnování a procvičování dříve probraného učiva, tak i k získávání nových vědomostí. Plánované učivo bylo pro žáky přiměřené a vždy navazovalo na obsah předcházejících hodin. Důsledně byl uplatňován princip spojení teorie s praxí, který se nejvýrazněji projevil v hodinách chemie a fyziky.

Vyučující sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka chemie a fyziky probíhala v odborných učebnách vybavených potřebným starším nábytkem včetně demonstračních stolů. V těchto učebnách, které slouží zároveň jako učebny kmenové, umocňují podnětnost prostředí umístěné učební pomůcky, názorné tabule, obrazy a nástěnky. Naproti tomu se výuka matematiky uskutečňovala v prostředí kmenových učeben bez podnětné výzdoby zaměřené na charakter a obsah probíraného učiva. Ve sbírkách kabinetů je dostatek převážně starších učebních pomůcek umožňujících především v chemii a fyzice používat formy a metody výuky, které vedou k zapojování co největšího počtu žáků do činností. Do některých hodin matematiky si vyučující přinesli vlastní učební pomůcky a materiál – milimetrový papír, průsvitný papír, formuláře pro laboratorní úlohy a výstřižky z časopisů. V učebnách je umístěna didaktická technika, kterou efektivně využili vyučující chemie a fyziky. Žáci měli ve sledovaných předmětech k dispozici vhodné učebnice z ucelených řad učebnic. Učebny, ve kterých probíhala výuka, prostorově odpovídaly počtu žáků. Vyučující v případě potřeby účinně větrali učebny. Chyběla však záměrně zařazená relaxace, která by odstranila projevující se únavu žáků. Převažovaly hodiny s průměrnou a velmi dobrou aktivitou, činorodostí žáků a klidnou pracovní atmosférou.

Struktury vyučovacích hodin převážně odpovídaly výukovým cílům a zvolené organizační formě. Pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné a v jednotlivých ročnících přiměřené věkovým zvláštnostem žáků. Převažovala hromadná forma vyučování. Učitelé chemie a fyziky zařazovali práci ve dvojicích. Z vyučovacích metod vyučující nejčastěji používali výklad, demonstrační pokus, žákovský pokus, řízený rozhovor, samostatnou práci a práci s učebnicí. Ve většině hodin učitelé uplatňovali činnostní pojetí výuky. Při zařazení samostatné práce kontrolovali průběh plnění úkolů a v případě potřeby individuálně pomáhali žákům s jejich řešením. K názornosti výuky přispívalo předvádění demonstračních pokusů, práce s názornými pomůckami a efektivní využívání videoprojektorů a zpětného projektoru. Žáci byly vedeni k dovednosti aplikovat probírané učivo při vysvětlování jevů v běžném životě i k řešení úkolů. Nového učivo chemie učitelé často vyvozovali ze zkušeností a pozorování žáků v běžném životě nebo z poznatků v jiných vyučovacích předmětech. Ve struktuře některých hodin základního typu chyběla etapa shrnutí a utřídění nových poznatků.

Na začátku vyučovacích hodin seznamovali vyučující žáky se vzdělávacími cíli nebo s programem hodiny. Zřetelná vstupní motivace se uplatnila jen v některých hodinách. Výrazněji a častěji vyučující žáky motivovali v průběhu vyučovacích hodin využíváním životních zkušeností žáků, mezipředmětových vztahů, zařazováním pro žáky přitažlivých metod výuky, neustálým uváděním příkladů z praxe, sebehodnocením i pochvalou za splnění úkolu. Vyučující ověřovali vědomosti žáků frontálním opakováním učiva především z minulých hodin. Zkoušení ani jiné ověřování vědomostí a dovedností žáků spojené s klasifikací učitelé neprováděli. Někdy v závěru vyučovacích hodin chybělo hodnocení jejich průběhu, práce žáků a dosažených výsledků nebo splnění stanovených cílů.

Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla jednání i chování a většinou vhodně reagovali na pokyny vyučujících, a to i v početnějších skupinách. Výrazně negativní chování se

neprojevovalo. Žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace s vyučujícími. Převládala velmi dobrá komunikace učitelů směrem k žákům. Někteří žáci dokázali využít vytvářeného prostoru pro diskusi a vyjádření vlastního názoru. Vyučující chemie a fyziky navozovali situace podnětné pro rozvoj komunikativních dovedností a kooperace mezi žáky. Častější rozvíjení komunikace a spolupráce žáků při výuce matematiky chybělo. Kvalitní verbální komunikace i neverbální projev, citlivý vztah k žákům a přiměřená náročnost pedagogů podporovaly oboustranně dobré vztahy učitelů a žáků.

Plánování, příprava výuky a personální podmínky byly na vynikající úrovni. Materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení i interakce a komunikace měly úroveň velmi dobrou.

Celková úroveň kvality výuky matematiky, chemie a fyziky byla velmi dobrá.

Zeměpis, přírodopis, informatika - 2. stupeň ZŠ

Dotace hodin odpovídají příslušnému učebnímu plánu. Učební osnovy byly v době inspekce plněny. Tematické plány pokrývají požadavky učebních osnov. Laboratorní práce jsou prováděny v doporučeném rozsahu. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla pečlivá a po materiální stránce připravená. Výukové cíle byly sděleny, respektovaly složení tříd, učební osnovy i výstupní znalosti žáků.

Učitelé sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právní normou. Jejich odborné znalosti a metodické dovednosti v převážné většině sledované výuky pozitivně ovlivnily kvalitu výuky. Navštívené hodiny zeměpisu a přírodopisu se uskutečnily v polo odborných učebnách s kmenovými třídami, přizpůsobených pro výuku těchto předmětů. Ve výuce byly efektivně využívány vhodné a schválené učebnice, atlasy a další učební texty a potřebné učební pomůcky. Výuka informatiky probíhala v samostatné odborné učebně. Její vybavení sice není moderní, avšak výuce základních uživatelských dovedností pro práci s výpočetní technikou prozatím vyhovuje. Výhodou je dostatečný počet počítačových jednotek - u každého PC pracoval jeden žák. Velmi dobré materiální podmínky umožňují realizovat názornou výuku a rozvíjet dovednosti žáků. Psychohygienické podmínky v jednotlivých učebnách byly pro výuku vhodné. Pracovny byly vybaveny učebními pomůckami a vytvářely prostředí příznivé a podnětné pro podchycení zájmu žáků o daný předmět. Vyučující dbali na dodržování zásad psychohygieny účelným střídáním činností.

Průběh výuky ve sledovaných hodinách učitelé uzpůsobovali splnění stanovených vzdělávacích cílů. Organizace, metody a formy respektovaly činnostní pojetí vzdělávacího programu a směřovaly k naplňování stanovených cílů vyučovacími jednotkami. Specifické cíle učebních osnov jednotlivých předmětů se dařilo úspěšně naplňovat. Ve většině hodin byly střídány vhodné formy a metody výuky, při kterých se žáci zapojovali do aktivní výuky. I když v některých částech hodin byly užity frontální metody učení (výklad učiva, procvičování učiva), nejednalo se o pasivní výuku. Často bylo využíváno metody otázek a odpovědí, kdy mnozí žáci doplňovali výuku vlastními znalostmi z daného oboru. V úvodu hodin byly ověřovány výchozí znalosti, případně zjištěné nedostatky napraveny. Výklad učiva byl jasný, stručný, srozumitelný a logicky vedený. Pro názornost výuky byly využívány dostupné učební pomůcky. Výběr, množství a obtížnost učiva respektovaly prospěchově méně zdatné žáky. Dostatečný časový prostor byl vytvořen především pro procvičení a upevnění učiva a utřídění poznatků. Podle povahy a vhodnosti bylo učivo aplikováno na jeho praktické uplatnění. Ve výuce zeměpisu byly nejčastějšími učebními pomůckami nástěnné mapy a atlasy, se kterými žáci pracovali frontálně, samostatně nebo v malých skupinách. Vyučující je vedli k tomu, aby v nich

dovedli vyhledávat potřebné informace a viděli v nich důležitý informační zdroj. Metodou otázek a odpovědí vedli ke srovnávání jevů a vyvozování jejich příčin a důsledků. Probírané učivo žáky zajímalo, výklad vyučujících doplňovali svými vlastními poznatky. Pouze malá část sledované výuky měla monotónní průběh a žáci postupně pouze pasivněji přejímali poznatky bez vlastní činnosti a někteří z nich nevhodným chováním pak výuku rušili. V hodinách *přírodopisu* byl výklad vyučujících poutavý a žáky zajímavý. Mnoha zařazenými zajímavostmi dovedl vyučující neatraktivní téma posunout do roviny zvýšeného zájmu žáků. Ti se pak aktivně do výuku zapojovali a výklad vyučujícího doplňovali svými znalostmi. V jiné hodině byli žáci aktivizováni střídáním vhodných forem a metod práce a podporován jejich zájem o danou problematiku. Ve sledované výuce *obou předmětů* byla probíraná témata provázána s aktuální problematikou ekologie a ochrany životního prostředí. Ve výuce *informatiky* se dařilo vyučujícím využít zájmu žáků o práci s počítačem pro splnění stanovených vzdělávacích cílů. Vzhledem k tomu, že někteří žáci mají jedinou možnost v hodinách předmětu pracovat na PC, bylo tempo výuky voleno podle nich. Žáci více obeznámení s obsluhou počítače a větší znalostí probíraných programů řešili některé další a rozšiřující úkoly. Vyučující sledovali postupné plnění zadaných úkolů s cílem, aby všichni žáci úspěšně zvládli jejich řešení. Některé dílčí úkoly byly zadávány jako problémové úlohy a žákům byl ponechán potřebný prostor pro jejich řešení. Žákům byla ponechána možnost spolupráce se spolužáky stejně jako kdykoliv požádat o radu či pomoc vyučujícího. Vyučovací čas i dostupné učební pomůcky a učebnice byly v navštívených hodinách sledovaných předmětů efektivně využity. Učitelé volili tempo výuky s ohledem na možnosti prospěchově slabších žáků, vedli je k samostatnosti. Vhodně volenými formami a metodami zabezpečovali během výuky účinnou oboustrannou zpětnou vazbu o míře pochopení učiva. Výsledky učení vyhodnocovali průběžně.

Výraznější vstupní motivace byla sledována jen ojediněle a v některých případech se jednalo pouze o sdělení obsahu učiva. V hodinách se častěji využívala průběžná motivace realizovaná vhodnými způsoby např. spojením teoretických a praktických poznatků s důrazem na využití v běžné životě nebo praktickou činností. Specifickým případem byla informatika, která je jako předmět pro žáky dostatečně motivujícím prvkem. Při orientačním ověřování znalostí žáků, ojediněle při individuálním zkoušení, žáci většinou prokazovali znalosti předepsané osnovami jednotlivých předmětů. Vyučující využívali pozitivního posilování, žáky za dosažené výkony a často za jejich snahu chválili. Vedení žáků k sebehodnocení bylo sledováno méně často.

V navštívených vyučovacích hodinách byla pozorována příznivá pracovní atmosféra založená na respektu mezi vyučujícími a žáky a dodržování dohodnutých pravidlech jednání. Tím byly vytvářeny vhodné podmínky pro tvořivou práci a aktivní zapojení žáků do výuky. Učitelům se dařilo pozitivně ovlivňovat psychosociální podmínky výuky v navštívených třídách, měli přirozenou autoritu. Respektováním osobnosti žáka bylo ve třídách vytvořeno prostředí důvěry. Ve většině hodin bylo zaznamenáno dostatečné rozvíjení komunikativních dovedností dětí.

Jednotlivé sledované oblasti i celkově měla kvalita výuky ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň.

Hudební výchova - 2. stupeň ZŠ

Časová dotace hodin odpovídala učebnímu plánu. Příprava učitelek na vyučování byla pečlivá. Zvláště jedna vyučující pracovala na základě důkladně promyšleného plánu práce, který nespočíval pouze v probrání učební látky stanovené učebními osnovami, nýbrž přinesl do hudební výchovy další prvky: návaznost na jednotlivé hudebně výchovné činnosti a

samostatnost dětí při práci s novými hudebními pojmy a činnostmi (dirigování).

Odborná a pedagogická způsobilost učitelek hudební výchovy je v souladu s právními předpisy. Hudební výchova probíhala v kmenové třídě, která je zároveň vedena jako učebna pro hudební výchovu. Třída byla průměrně vybavena a pro výuku hudební výchovy byla jen málo podnětná (nástěnka s hudebními světovými i českými skladateli a přehledem hudebních nástrojů, magnetofon, gramofon, Orffovy hudební nástroje).

Úroveň vyučování byla odlišná. Hospitovaná hudební výchova učitelky, která učí prvním rokem, byla téměř ve všech oblastech hodnocena jako vynikající. Vyučující zvládala příkladně všestranný rozvoj dětské osobnosti. V hodině převládala činnost vokální a instrumentální. Všichni žáci byli po dobu výuky plně zaměstnáni a projevovali zájem o hudební činnosti. Organizace, formy a metody výuky byly účelné a členění logické. K probíranému učivu bylo využito všech možných pomůcek, které má vyučující k dispozici. Ve třídě vládla příjemná tvůrčí atmosféra. Učitelka přistupovala ke všem žákům vlídně, s respektem k jejich osobnosti. Její verbální i neverbální projev byl na profesionální úrovni. Průběžné pozitivní hodnocení zvyšovalo aktivitu žáků. Nechybělo shrnutí učiva, sebehodnocení a optimistický závěr.

Jiná vyučující hudební výchovy zvolila opakovací hodinu a při opakování učiva využívala dosavadních znalostí žáků a otázkami je vedla k samostatnému myšlení. Přesto se do spolupráce s vyučující zapojila jen nepatrná část třídy, ostatní žáci informace jen pasivně přijímali. Opakování období baroka probíhalo po celou vyučovací jednotku. Kromě krátkých hudebních ukázek převládalo v hodině hudební výchovy mluvené slovo. Vokální ani instrumentální činnost nebyla v hodině předvedena. Názorných pomůcek, které se vztahovaly k baroknímu období bylo využito minimálně. Vstupní motivace chyběla, stejně tak závěr hodiny a sebehodnocení. Komunikativní dovednosti nebyly dostatečně rozvíjeny, žáci odpovídali na dotazy pouze jednoslovně. Stanovená pravidla chování byla žáky plně respektována.

Celkově měla kvalita výuky hudební výchovy velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti na 2. stupni ZŠ

Vzdělávání ve sledovaných předmětech na 2. stupni ZŠ měla celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Činnost školy je plánována. Koncepční záměry rozvoje školy vychází z analýzy podmínek školy a jsou zpracovány ve „Výhledovém plánu školy pro roky 2001 - 2005“. V materiálu jsou stanoveny úkoly a cíle v oblasti personálního rozvoje, materiální a výchovně vzdělávací. Záměry stanovené v uvedeném materiálu byly stanoveny reálně a postupně jsou plněny. Plán práce školy pro školní rok 2001 - 2002 navazuje na koncepční záměry. Ukládá konkrétní úkoly, avšak bez uvedení termínů jejich plnění. Operativní plánování je realizováno prostřednictvím pravidelných porad jednou za dva týdny, příp. častěji vzhledem k naléhavosti projednávané problematiky. Plány výchovné poradkyně a minimálního preventivního programu jsou kvalitně zpracované materiály a jsou funkční. Plány byly s pedagogickým sborem projednány. Výuka probíhá v souladu s realizovaným vzdělávacím programem Základní škola. Učební plán školy je kromě výuky praktických činností v 9. ročníku v souladu se schváleným učebním plánem vzdělávacího programu. Minimální počet vyučovaných hodin praktických činností ve čtyřletém cyklu na 2. stupni ZŠ je respektován, předmětu se však v 9. ročníku nevyučuje. ZŠ zohledňuje specifické potřeby a zájmy žáků. Vzhledem k podmínkám a možnostem školy jsou žákům nabízeny volitelné předměty, jimiž je žákům zejména nejvyššího ročníku školy dána možnost částečného přizpůsobení svého studijního programu.

Činnost školy je systematicky plánována. Plánování je neformální a funkční, má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Pro realizaci vzdělávacího programu školy jsou vytvořeny potřebné podmínky. Organizační struktura je jasně stanovena organizačním řádem školy. Kompetence, odpovědnost a povinnosti jednotlivých pracovníků jsou vymezeny. Jsou tak vytvořeny dobré předpoklady pro účinné řízení školy. Školní řád je zpracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Obsahuje všechna ustanovení stanovená touto normou, rozpracovává je na podmínky školy. Jen ojedinělá ustanovení by bylo vhodné rozšířit (např. o prevenci úrazů). Kromě povinností žáků jsou v tomto dokumentu zakotvena i jejich práva. Chování dětí v průběhu inspekce svědčilo o uvědoměném respektování dohodnutých pravidel. Vyučování se řídí stabilním rozvrhem. Svým sestavením respektuje závazné normy vyhlášky o základní škole. V rámci reálných možností respektuje psychohygienické i didaktické zásady. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s §38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjištěné drobné nedostatky administrativního charakteru byly v průběhu inspekce odstraněny. Ředitel školy ustanovil poradní orgány - pedagogickou radu, metodické sdružení a předmětové komise. Spolupracuje s nimi spolupráce úzce a neformálně, na jejich připomínky a podněty reflektuje a vhodné využívá při zkvalitňování své řídicí práce. Přijímá také připomínky, návrhy a podněty pracovníků školy. Včasný a dostatečný přístup pracovníků školy k informacím je účinně zabezpečen. Základy informačního a komunikačního systému jsou součástí organizačního řádu školy. Rodiče jsou včas a v dostatečném rozsahu informováni o prospěchu a chování svých dětí obvyklým způsobem prostřednictvím žákovských knížek, deníčků, na třídních schůzkách, případně individuálním projednáním či písemným sdělením. Škola se otevírá veřejnosti, prezentuje výsledky své práce. Pořádá akademie, předvádí své výrobky, pořádá turnaje. Aktivně se podílí na některých akcích ve spolupráci s obecním úřadem. Dostatek informací o

škole poskytuje výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.

Organizace výchovně vzdělávací práce školy a jejího chodu je kvalitně zabezpečena. Celkově má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení zaměstnanců ředitel školy zakládá především na osobních rozhovorech s jednotlivci nebo s pracovníky zodpovědnými za činnost jednotlivých úseků. Osvědčeným nástrojem vedení jsou provozní porady, svolávané podle potřeby. Iniciativy pracovníků ředitel školy využívá k zabezpečování estetické výzdoby ve škole, k vedení zájmových kroužků, kterým poskytuje materiál pro jejich činnost. Ředitel podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, kterého se část zaměstnanců zúčastňuje. Zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků souvisí především se vzdáváním vedoucích zaměstnanců, prohlubováním znalostí učitelů informatiky, výchovným poradenstvím a volbou povolání. Škola nemá písemně zpracovaný plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků. Pomoc začínajícím učitelům škola zajišťuje prostřednictvím zkušených učitelů, a to formou osobních konzultací a vzájemných hospitací. Pro poskytování osobních příplatků a mimořádných odměn jsou stanovena kritéria, která jsou zveřejněna jako součást plánu práce školy. Kromě srovnávacích prověrek z českého jazyka a matematiky u místních a nově nastupujících žáků z okolních obcí vedení školy zjišťování úrovně vědomostí neprovádí.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitel a zástupce školy mají vypracován plán kontrolní činnosti. Kontrola je zaměřena na pedagogickou dokumentaci a průběh vzdělávání. Vedení školy věnuje značnou pozornost také průběžným kontrolám písemných prací žáků. Hospitace a jejich následné rozborů jsou uskutečňovány ředitelem školy i jeho zástupcem. Informace získávané kontrolní činností z oblasti vedení pedagogické dokumentace, průběhu a vnitřní evaluace výchovně vzdělávací práce, z hospitační činnosti jsou analyzovány a jsou přijímána účinná opatření. Analýza realizovaných kontrol včetně vyhodnocení byla předložena v písemné podobě. Výsledky kontrol vedení projednává s pracovníky školy individuálně a obecně na pedagogických poradách. Kontrolní systém je účinný a zajišťuje zpětnou vazbu.

V kontrolní činnosti dosáhlo vedení školy výrazného zlepšení v porovnání se závěry předcházející inspekční činnosti na škole. Rozsah kontrolního systému odpovídá velikosti i potřebám školy a poskytuje vedení zpětnou vazbu. Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je na velmi úrovni.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Systematická řídicí práce ředitele školy vytváří kvalitní podmínky pro plnění výchovně vzdělávacích cílů školy. Má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Tematická inspekce

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Adaptační potíže žáků 1. ročníků ZŠ“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002.

Volnočasové aktivity

Volnočasovým aktivitám je věnována na škole velká pozornost. Kroužky přispívají k vhodnému využití volného času žáků. Zaměstnání dětí po vyučování vnímají vyučující za součást prevence v oblasti sociálně patologických jevů. Škola nabízí žákům práci ve 13 zájmových útvarech. Činnost vyvíjí pod vedením učitelů kroužky sportovní (košíková, florbal), hudební (sborový zpěv, kytara), počítačové (počítače, internet), jazykové (angličtina, konverzace na internetu, angličtina na internetu), dramatický, zdravotnický a turistický kroužek. V současné době navštěvuje kroužky při škole asi 270 žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol vydané ŠÚ Brno-venkov pod čj. 150/96-S-00 dne 27. 3. 1996 včetně všech dokladů a podkladů a informační výpis vydaný ŠÚ Brno-venkov ze dne 1. 9. 1998
- Třídní knihy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
- Katalogové listy 1. - 9. ročníku - školní rok 2001/2002
- Evidence žáků školy - školní rok 2001/2002
- Řád školy - školní řád
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Záznamy z pedagogických rad
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Kniha úrazů
- Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- Výroční zpráva Základní školy Újezd u Brna za školní rok 2000/2001
- Plán práce ZŠ Újezd u Brna pro školní rok 2001/2002
- Organizační řád školy - školní rok 2001/2002
- Provozní řád školy - školní rok 2001/2002
- Výhledový plán školy pro roky 2001 - 2005
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
- Učební plán vzdělávacího programu ZŠ
- Plán výchovné poradkyně školy pro školní rok 2001/2002

- Podkladová dokumentace výchovné poradkyně školy
- Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení
- Individuální vzdělávací programy
- Minimální program protidrogové prevence
- Časově-tématické plány hospitovaných předmětů
- Vzorek žákovských prací
- Vzorek žákovských knížek a písemností žáků

ZÁVĚR

Kontrolované oblasti sledovaných předmětů byly ČŠI hodnoceny v rozmezí od průměrné až po příkladnou. Učitelé výuku plánují a připravují v souladu se vzdělávacími dokumenty. Organizování, použité formy a metody výuky přímo souvisely s pedagogickou zkušeností i metodickou připraveností a invencí jednotlivých vyučujících. Motivace a hodnocení ve sledované výuce měly celkově velmi dobrou úroveň. V hospitovaných hodinách byla sledována velmi dobrá interakce a komunikace vyučujících a žáků. ČŠI hodnotí průběh a kvalitu výuky na základní škole celkově jako velmi dobrou.

Podmínky pro plnění výchovně vzdělávacích cílů školy mají celkově velmi dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Krška	Mgr. Jaroslav Krška, v.r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Mgr. Ladislava Hodonská, v.r.
	Mgr. Vojmír Křupka	Mgr. Vojmír Křupka, v.r.
	PaedDr. Petr Zábranský	PaedDr. Petr Zábranský, v.r.

Ve Vyškově dne 26. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. května 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Ivan Churavý, ředitel školy

Mgr. Ivan Churavý, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KrÚ JM kraje Brno, Žerotínovo nám. 3/5	27. 5. 2002	65/02
ObÚ Šardice	27. 5. 2002	67/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány